

LMDs budsjett kap. 1112 Veterinærinstituttet:

Post 50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap

Norge bruker fortsatt om lag en femtedel av antallet forsøksdyr som brukes i hele EU. Dette vekker oppsikt. Det skyldes i hovedsak behov for støtte til oppdrettsnæringen. Vi bruker også et relativt høyt antall landdyr i forhold til andre land¹.

Norge har gjennomført EUs forsøksdyrdirrektiv. EUs mål er å fase ut dyreforsøk på lengre sikt, og å redusere belastningen på dyrene mens dette arbeidet pågår. **Antallet forsøksdyr og belastningsgraden til dyrene som brukes i Norge passer dårlig med EUs intensjoner.**

Med sitt høye forbruk bør Norge være ledende i arbeidet med å utvikle alternativer til dyreforsøk.

Hurdalsplattformen nevner spesifikt at regjeringen vil 'støtte opp under prosjekt for å utvikle alternativer til dyreforsøk'. Tre år inn i regjeringsperioden er det ingenting å vise for dette, annet enn at saken skal drøftes i forbindelse med den varslede dyrevelferds-meldingen, som ikke kommer før desember.

En ekspansjon av oppdrettsnæringen vil trolig føre til enda større utslag på statistikken. Dette vil lett skape negativ publisitet i Europa om den norske havbruksnæringen.

Kan vi redusere bruk av forsøksdyr?

Alle våre naboland satser på å utvikle nye metoder som kan enten erstatte («Replace»), Redusere eller forbedre («Refine») dyreforsøk, det som på fagspråk kalles for "de 3 R-ene". I Europa er det nå etablert om lag 30 3R-sentre for å drive dette arbeidet videre². Det pågår spredt 3R-arbeid i Norge, men det er vanskelig å skaffe oversikt over miljøene som driver med dette, og Forskningsrådet øremerker heller ikke midler til saken.

Norecopa, som skal være Norges nasjonale konsensus-plattform for de 3 R-ene, kan spille en viktig rolle i arbeidet framover, men med sitt ene årsverk er den ikke stor nok alene. Norecopa gis ikke forskningsmidler, og driver kun formidling.

Det har vært bred politisk interesse for alternativer til dyreforsøk i mange år, ikke minst i Næringskomitéen, men mest blant de små partiene.

Hva trengs nå?

Hverken forsøksdyr, Norecopa eller et 3R-senter er nevnt i regjeringens proposisjoner for 2025.

Takket være Næringskomitéen har Norecopa nå fått:

¹ <https://norecopa.no/no/lovverket/statistikk>

² <https://norecopa.no/global3r#members=Replacement,Reduction,Refinement&ints=>

- en hel stilling som sekretær, knyttet til Veterinærinstituttet
- kr 500 000 i driftsmidler

Men sekretæren fyller 70 år i januar 2025 og hans søknad om å fortsette i stillingen (og klager fra Norecopas styre) er avslått. Stillingen er ikke lyst ut ennå og det er høyst usikkert hva som skjer med Norecopas sekretariat når han slutter.

Vi ber Næringskomitéen om å skrive en merknad som ligner på sin innstilling i 2021:

Komiteen viser til merknadene fra en samlet komité i Innst. 8 S (2021–2022) som omtaler Norecopa. Komiteen forutsetter at det innenfor rammen av regjeringens forslag til statsbudsjett med tillegg fortsatt sikres nok midler til en hel stilling til sekretariatet for Norecopa.

Videre ber vi om en merknad om at Norecopa sikres driftsmidler på 500 000 kroner, slik Norecopa har fått siden 2020.

Dessuten ber vi om at merknaden inkludere en setning om at stillingen og driftsmidlene bør være en permanent ordning.

I tillegg bør Norge slutte seg til uttalelser fra bl.a. Mattilsynet³, Veterinærinstituttet⁴ og den nasjonale forsøksdyrkomitéen (som gjennomfører en del av bestemmelsene i EU-direktivet)⁵:

- **et fysisk 3R-senter bør etableres i tillegg til Norecopa.** Senteret vil kunne spille en nøkkelrolle i overgangen til dyrefrie metoder. Senterets arbeid kan være hovedsakelig kontorbasert, og vil kunne stimulere en innsats fra andre parter, som f.eks. å søke om forskningsmidler.

Norecopa foreslår at **det settes av 15 millioner kroner** i 2025 til etableringen av et slikt senter. Veterinærinstituttet foreslo en slik satsing i innspill til LMD i 2023.

- **øremerkede midler til forsknings- og utviklingsarbeid.** Dette vil fremskynde utviklingen av alternativer til dyreforsøk. Dette kan lett gjennomføres ved å øremerke eksisterende forskningsmidler hos Forskningsrådet.

Norecopa foreslår at **Forskningsrådet øremerker 10 millioner kroner** i 2025 til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor 3R-området.

Et notat om gevinstene ved å etablere et 3R-senter kan lastes ned fra

<https://norecopa.no/3rsenter>

Norecopa (<https://norecopa.no>) er en uavhengig medlemsorganisasjon registrert i Brønnøysund med et styre som representerer de fire interessepartene rundt dyreforsøk: forvaltningen, forskningen, industrien og dyrevernebevegelsen. Sekretariatet er tilknyttet Veterinærinstituttet på Ås. Kontaktpersonen er: professor Adrian Smith (adrian.smith@norecopa.no), tlf. 41 22 09 49.

³ <https://www.regjeringen.no/contentassets/5bccb513f5cf47c78995247bce67b672/mattilsynet.pdf>

⁴ <https://www.regjeringen.no/contentassets/5bccb513f5cf47c78995247bce67b672/veterinarinstituttet.pdf>

⁵ <https://www.forsoksdyrkomiteen.no/wp-content/uploads/2020/08/Forsoksdyrkomiteens-uttalelse-Overgang-til-forskning-uten-forsoksdyr-august-2020.pdf>